

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΝΠΔΔ

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΣΧΕΤΙΚΑ

ΜΕ ΤΟΝ ΚΟΡΟΝΟΪΟ –COVID 19

Η επιδημία του COVID-19, ανακηρύχτηκε από το Γενικό Διευθυντή του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) διεθνής έκτακτη ανάγκη για τη δημόσια υγεία και εξακολουθεί να επηρεάζει τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας κυρίως, παρόλο που έχουν αναφερθεί κρούσματα σε πολλές άλλες χώρες. Τις τελευταίες ημέρες παρατηρείται μια ελαφρά μείωση της επιδημικής καμπύλης σχετικά με τις επιβεβαιωμένες περιπτώσεις στην Κίνα. Ωστόσο, σύμφωνα με ένα από τα πιθανά σενάρια που παρουσίασε το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Λοιμώξεων (ECDC), δεν αποκλείεται ο αριθμός των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων στην Ευρώπη να αυξηθεί ραγδαία τις επόμενες ημέρες και εβδομάδες, αρχικά γεωγραφικά περιορισμένα και εφ' όσον αποτύχουν τα μέτρα περιορισμού, κατόπιν να εξαπλωθεί και ευρύτερα, αυξάνοντας την πίεση στα συστήματα υγείας.

Επισημαίνεται ότι η Διεθνής Επιτροπή για την Ταξινόμηση των Ιών (ICTV) έχει ονομάσει το νέο κορονοϊό "Οξύ σοβαρό αναπνευστικό σύνδρομο από κορονοϊό 2" (SARS-CoV-2).

Με δεδομένο ότι η Διεθνής Ομοσπονδία Φαρμακοποιών (FIP) ορίζει ότι οι φαρμακοποιοί που διατηρούν φαρμακεία ανοικτά στο κοινό έχουν την ευθύνη:

- Τήρησης αποθεμάτων φαρμακευτικών προϊόντων για την κάλυψη της ζήτησης.
- Ενημέρωσης και εκπαίδευσης του κοινού
- Συμβουλευτικής
- Παραπομπής στο θεράποντα Ιατρό ή την κατάλληλη μονάδα υγείας.
- Ανάληψης πρωτοβουλίας υπέρ της πρόληψης των ασθενειών
- Ανάληψης πρωτοβουλίας στην κατεύθυνση ελέγχου των λοιμώξεων

Ο ΠΦΣ προχωρά στην έκδοση των παρακάτω συστάσεων προκειμένου να συνδράμει τους φαρμακοποιούς της χώρας στο έργο που καλούνται να επιτελέσουν.

Οδηγίες προς τα Φαρμακεία

1. **Τήρηση αποθεμάτων σε φάρμακα που δύναται να χρειασθούν προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα συμπτώματα της νόσου:** Είναι γνωστό ότι επί του παρόντος δεν υφίσταται φαρμακευτικό σκεύασμα για την αντιμετώπιση του COVID – 19, ωστόσο φάρμακα που μπορεί να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των επιπλοκών ή των συμπτωμάτων της νόσου αλλά και στην πρόληψη αυτής πρέπει να τηρούνται στα φαρμακεία στο μέτρο του εφικτού.

2. **Ενημέρωση και εκπαίδευση του κοινού:** Τα φαρμακεία οφείλουν να ενημερώνουν και να κατευθύνουν το κοινό σχετικά με τις απαιτούμενες δράσεις ως κάτωθι. Συμπληρωματικά των επισημάνσεων προτείνεται να διανέμεται το επισυναπτόμενο φυλλάδιο που δημιουργήθηκε γι' αυτό το σκοπό (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1**)

Τα άτομα χωρίς αναπνευστικά συμπτώματα πρέπει :

- Να Αποφεύγουν τις μεγάλες συγκεντρώσεις και τους κλειστούς χώρους.
- Να διατηρούν απόσταση τουλάχιστον 1 μέτρου από οποιοδήποτε άτομο με αναπνευστικά συμπτώματα.
- Να πλένουν συχνά τα χέρια τους. Να χρησιμοποιούν μετά το πλύσιμο ή όταν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, απολυμαντικά με βάση την αλκοόλη (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2**).
- Να καλύπτουν τη μύτη και το στόμα με τον αγκώνα τους ή χαρτομάντιλο όταν βήχουν ή φταρνίζονται και να απορρίπτουν το χαρτομάντιλο αμέσως μετά τη χρήση απολυμαίνοντας τα χέρια τους στη συνέχεια (σύμφωνα με το σημείο 3).
- Να μην αγγίζουν το στόμα, τη μύτη και τα μάτια πριν πλύνουν ή απολυμάνουν τα χέρια τους.
- Δεν απαιτείται ιατρική μάσκα, καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τη χρησιμότητά της στην προστασία υγιών ατόμων.

Τα άτομα με αναπνευστικά συμπτώματα πρέπει :

- Να φορούν ιατρική μάσκα (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3**).
- Να Ακολουθήσουν τις παραπάνω συμβουλές σχετικά με την ατομική υγιεινή.

3. **Συμβουλευτική - Παραπομπή στο θεράποντα Ιατρό ή την κατάλληλη μονάδα υγείας:**

Σε περίπτωση πυρετού, βήχα ή/και δυσκολίας στην αναπνοή η παραπομπή στο θεράποντα ιατρό ή στην πλησιέστερη πρωτοβάθμια μονάδα υγείας θα πρέπει να γίνεται το συντομότερο δυνατόν. Σε περίπτωση που κατά την εμφάνιση των συμπτωμάτων διαπιστώνεται επιδημιολογική έκθεση του ασθενή σε περιοχή με επιβεβαιωμένη έξαρση του ιού COVID – 19, θα πρέπει να υπάρχει σύσταση για άμεση απομόνωση και επικοινωνία με το τηλεφωνικό κέντρο του ΕΟΔΥ στο τηλέφωνο **2105212054**

4. **Πρόληψη της μετάδοσης του COVID-19**

- Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία οι Κορωνοϊοί, συμπεριλαμβανομένων των ιών υπεύθυνων για το SARS και MERS, μπορούν να παραμείνουν σε επιφάνειες υπό ορισμένες συνθήκες υγρασίας και θερμοκρασίας έως και 9 ημέρες. Ο ρόλος των επιφανειών στην μετάδοση των εν λόγω λοιμώξεων θεωρείται επομένως σημαντικός, ακόμη και αν δεν αποδειχθεί.
- Ταυτόχρονα τα διαθέσιμα στοιχεία έδειξαν ότι οι παραπάνω ιοί είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν με τις γενικές διαδικασίες απολύμανσης που περιλαμβάνουν τη χρήση κοινών απολυμαντικών, όπως τα διαλύματα υποχλωριώδους νατρίου (0,1% -0,5%), η αιθανόλη (62-71%) ή το υπεροξείδιο του υδρογόνου (0,5%), με επαρκή χρόνο εφαρμογής (για τους χρόνους εφαρμογής συμβουλευτείτε τη βιβλιογραφία, ενδεικτικά μπορείτε να βρείτε στοιχεία στο σύνδεσμο: <https://www.cdc.gov/infectioncontrol/guidelines/disinfection/disinfection-methods/chemical.html?fbclid=IwAR3caKgfGzBjHxcm6CrVAep8mCGFibsS7OTGZENyqm9c3pQQi83XJ9rokD0>).
- Επί του παρόντος δεν υπάρχουν στοιχεία που να τεκμηριώνουν μεγαλύτερη βιωσιμότητα των Κορωνοϊών γενικά και ειδικότερα του SARS 2-CoV ή χαμηλότερη ευαισθησία στα προαναφερθέντα απολυμαντικά.
- Συνεπώς, σύμφωνα με τις υποδείξεις του ΠΟΥ, η ως άνω διαδικασία "απολύμανσης" θεωρείται αποτελεσματική και επαρκής. Η απορρύπανση των επιφανειών με νερό και απορρυπαντικό, ακολουθούμενη από την εφαρμογή απολυμαντικών που χρησιμοποιούνται συνήθως (όπως το υποχλωριώδες νάτριο) είναι επαρκής μέθοδος πρόληψης.
- Ο χώρος του φαρμακείου πρέπει να απολυμαίνεται τουλάχιστον δύο φορές την εβδομάδα, η συντομότερα κατά το δυνατό. Προτείνεται υψηλότερος ρυθμός εξυγίανσης των επιφανειών με υψηλότερη συχνότητα επαφής με ασθενείς (πχ πάγκος εργασίας).
- Για την απολύμανση είναι απαραίτητο να χρησιμοποιείτε αποκλειστικό εξοπλισμό ή είδη μιας χρήσης. Ο εξοπλισμός που επαναχρησιμοποιείται πρέπει να απολυμαίνεται μετά από χρήση, με χλωριούχα απολυμαντικά.
- Οι ασχολούμενοι με την απολύμανση των φαρμακείων οφείλουν να τηρούν τους κανόνες προσωπικής υγιεινής ώστε να επιτυγχάνεται η αυτοπροστασία τους (σύμφωνα με την περίπτωση 2).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΝΠΔΔ

5. **Παρασκευή αντισηπτικού διαλύματος:** Εν όψη της αναμενόμενης έλλειψης σε αντισηπτικά διαλύματα χεριών, εξαιτίας της υψηλής ζήτησης και προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες του κοινού, είναι δυνατή η παρασκευή τους με τη μορφή γαληνικού σκευάσματος με βάση τις οδηγίες του ΠΟΥ (οι οποίες είναι ανηρτημένες τον παρακάτω σύνδεσμο https://www.who.int/gpsc/5may/Guide_to_Local_Production.pdf και επισυνάπτονται μεταφρασμένες στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4**)
6. Συμβουλές Υγείας της Διεθνούς Ομοσπονδίας Φαρμακοποιών – FIP (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5**)